

महाराष्ट्र राज्य बातम्या

राष्ट्रीय उत्पादकता दिवस

- भारतात दरवर्षी 12 फेब्रुवारीला राष्ट्रीय उत्पादकता दिवस साजरा केला जातो.
- 1958 मध्ये देशातील उत्पादकता चेतना आणि संस्कृतीला प्रोत्साहन देण्यासाठी स्थापन करण्यात आलेली स्वायत्त संस्था, हे राष्ट्रीय उत्पादकता परिषदेचा (NPC) स्थापना दिवस म्हणून ओळखले जाते.
- हा दिवस आठवडाभर चालणाऱ्या राष्ट्रीय उत्पादकता सप्ताहाचा भाग म्हणून ओळखला जातो, जो 12 ते 18 फेब्रुवारी दरम्यान साजरा केला जातो.
- या वर्षीची थीम "आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स (AI)-आर्थिक वाढीसाठी उत्पादकता इंजिन" आहे.
- हे देशाची आर्थिक वाढ आणि उत्पादकता चालविण्यामध्ये AI ची महत्त्वपूर्ण भूमिका अधोरेखित करते.

बद्दल:

- ही तारीख आंतरराष्ट्रीय कामगार संघटना (ILO) च्या स्थापनेच्या वर्धापन दिनानिमित्त आहे.
- पहिला NPD 1962 मध्ये साजरा करण्यात आला.

महाराष्ट्रात सायबर गुन्ह्यांमुळे लोकांचे दररोज 3 कोटी रुपयांचे नुकसान'

- महाराष्ट्रात सायबर क्राईम ही एक मोठी चिंतेची बाब बनली असून, नागरिकांना दररोज तब्बल 3 कोटी रुपयांचे नुकसान होत आहे.
- हे या बेकायदेशीर क्रियाकलापांच्या मोठ्या प्रभावावर प्रकाश टाकून वार्षिक अंदाजे रु. 1.095 अब्ज होते.
- नॅशनल क्राइम रेकॉर्ड ब्युरो (NCRB) च्या आकडेवारीवरून असे दिसून आले आहे की, महाराष्ट्रात 2022 मध्ये 8,249 सायबर गुन्ह्यांची प्रकरणे नोंदवली गेली, जी मागील वर्षी नोंदवलेल्या 5,562 घटनांपेक्षा 48% जास्त होती.
- 2019 पासून महाराष्ट्रात सायबर क्राइममध्ये गमावलेल्या एकूण 1,300 कोटी रुपयांपैकी केवळ 134 कोटी रुपये किंवा 10% परत मिळाले आहेत.

बद्दल:

- राज्यात नोंदवलेल्या सायबर गुन्ह्यांमध्ये पुढील गोष्टींचा समावेश आहे.
- आर्थिक फसवणूक: फिशिंग घोटाले, ऑनलाइन गुंतवणूक फसवणूक, मोबाइल वॉलेट चोरी इ.

- माहिती उल्लंघन: वैयक्तिक किंवा आर्थिक माहितीवर अनधिकृत प्रवेश.
- मालवेअर अटॅक: व्हायरस, रॅन्समवेअर, स्पायवेअर इ.

मराठवाडा कृषी विद्यापीठाने सात नवीन पीक जाती विकसित केल्या आहेत

- परभणीस्थित वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठाने पिकांच्या सात नवीन जाती विकसित केल्या आहेत.
- नवीन जातींमध्ये पाच शेतातील पिके आणि दोन भाजीपाला पिकांचा समावेश आहे.

पाच शेतातील पिकांमध्ये हे समाविष्ट आहे:

1. अमेरिकन कापूस नॉन-बीटी वाण NH 677
2. परभणी चना-16 नावाची चिकूची जात
3. सोयाबीन वाण MAUS 731
4. ज्वारीची विविधता, परभणी शक्ती (PVK 1009)
5. ट्रॉम्बे लातूर ते TLT 10

भाज्यांच्या दोन प्रकार आहेत:

1. मिरचीचा एक नवीन प्रकार
2. टोमॅटो (पीबीएनटी 20)

ASI राज्यभरातील 7 मराठा लष्करी किल्ल्यांच्या संवर्धनासाठी काम करेल

- एएसआयचे अतिरिक्त महासंचालक म्हणाले की, यावर्षी एएसआयचे लक्ष्य महाराष्ट्रातील किल्ल्यांच्या देखभाल आणि संवर्धनावर असेल.
- 2024-25 या वर्षासाठी युनेस्कोच्या जागतिक वारसा टॅगसाठी महाराष्ट्रातील सात मराठा लष्करी किल्ल्यांच्या नामांकनानंतर हे विधान करण्यात आले.
- यंदाच्या नामांकनासाठी 12, 17 व्या शतकातील मराठा लष्करी भूदृश्ये म्हणून चिन्हांकित किल्ल्यांमध्ये हे होते.
- महाराष्ट्रातून शिवनेरी, लोहगड, रायगड, सुवर्णदुर्ग, पन्हाळा, विजयदुर्ग आणि सिंधुदुर्ग किल्ले नामांकित आहेत.

विज्ञानातील महिला आणि मुलींचा आंतरराष्ट्रीय दिवस

- विज्ञानातील महिला आणि मुलींचा आंतरराष्ट्रीय दिवस (IDWGS), दरवर्षी 11 फेब्रुवारी रोजी साजरा केला जातो
- विज्ञान आणि तंत्रज्ञानामध्ये महिला आणि मुलींची महत्त्वाची भूमिका ओळखणे आणि या क्षेत्रात त्यांचा पूर्ण आणि समान प्रवेश आणि सहभाग वाढवणे हे त्याचे उद्दिष्ट आहे.

- या वर्षीची थीम, "विज्ञानातील लैंगिक अंतर बंद करणे: गतिमान कृती", महिला आणि मुलींना STEM करिअरचा पाठपुरावा आणि भरभराट होण्यापासून रोखणारे अडथळे दूर करण्याची तातडीची गरज अधोरेखित करते.

बद्दल:

- 22 डिसेंबर 2015 रोजी, सर्वसाधारण सभेने ठराव A/RES/70/212 द्वारे विज्ञान आणि तंत्रज्ञानामध्ये महिला आणि मुलींची महत्त्वपूर्ण भूमिका ओळखण्यासाठी वार्षिक आंतरराष्ट्रीय दिवस स्थापन करण्याचा निर्णय घेतला.

जलयुक्त शिवार योजनेत राज्यातील 24,000 गावे समाविष्ट होणार आहेत

- जलयुक्त शिवार 2.0 योजनेअंतर्गत भूजल पातळी पुनर्भरण आणि पाण्याची बचत करण्यासाठी महाराष्ट्रातील 24,000 हून अधिक गावांना लक्ष्य करण्याचे राज्य सरकारचे उद्दिष्ट आहे.

बद्दल:

- स्थानिक रहिवाशांना पिण्यासाठी आणि शेतीसाठी पाणी उपलब्ध व्हावे यासाठी सरकारने 2022 मध्ये जलयुक्त शिवार 2.0 ची सुरुवात केली.
- योजनेच्या पहिल्या टप्प्यात, सरकारने राज्यातील 22,000 गावांमध्ये जलसंधारणाच्या उपाययोजना केल्या, ज्यामुळे 1.5 टीएमसी पाण्याची बचत झाली.

महाराष्ट्रातील हवामान संवेदनक्षम प्रकल्पासाठी ₹4,000 कोटी मंजूर

- राज्य पाटबंधारे विभाग आणि मुख्यमंत्र्यांच्या नेतृत्वाखालील महाराष्ट्र इन्स्टिट्यूट फॉर ट्रान्सफॉर्मेशन (मित्रा) यांनी महाराष्ट्र हवामान लवचिक विकास प्रकल्प (MCRDP) प्रस्तावित केला आहे.

बद्दल:

- कोल्हापूर आणि सांगली जिल्ह्यातील पूरसंबंधित चिंता आणि पुराचे पाणी राज्यातील दुष्काळी भागात वळवण्याची योजना सोडवणे हे त्याचे उद्दिष्ट आहे.
- जागतिक बँकेने MCRDP साठी 4,000 कोटी रुपये मंजूर केले आहेत, त्यापैकी 30% निधी राज्य सरकारने सामायिक करणे आवश्यक आहे.

MAFSU चे प्रस्तावित वन्यजीव वन हेल्थ सेंटर हे भारतातील पहिले असेल

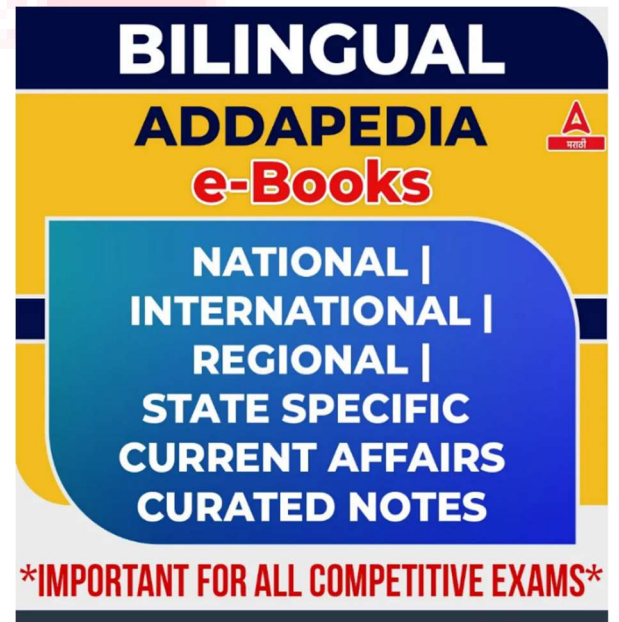
- महाराष्ट्र पशू व मत्स्य विज्ञान विद्यापीठ (MAFSU), नागपूरने वन्यजीव वन आरोग्य केंद्राचा प्रस्ताव राज्य सरकारकडे सादर केला आहे.
- गोरेवाडा येथील सध्याच्या वन्यजीव संशोधन आणि प्रशिक्षण केंद्राचा (WRTC) हा विस्तार असेल.
- ₹30 कोटींचा हा प्रकल्प देशातील वन्यजीव आरोग्यासाठी समर्पित असलेली एकमेव संस्था असेल.

भारतातील राष्ट्रीय महिला दिन

- भारतात, 13 फेब्रुवारी रोजी सरोजिनी नायडू यांची जयंती, एका स्त्रीच्या सन्मानार्थ राष्ट्रीय महिला दिन म्हणून चिन्हांकित केली जाते ज्यांनी आयुष्यभर स्त्री सक्षमीकरणाच्या भावनेचे प्रतिनिधित्व केले आणि समानतेचे समर्थन केले.
- त्या एक प्रमुख स्वातंत्र्यसैनिक आणि कवयित्री होत्या ज्यांना "नाइटिंगेल ऑफ इंडिया" म्हणून ओळखले जाते.

खालील कारणांमुळे हा दिवस राष्ट्रीय स्तरावर साजरा करण्यात येतो:

- विविध क्षेत्रात महिलांचे महत्त्वपूर्ण योगदान ओळखणे.
- राष्ट्राच्या प्रगतीला आकार देण्यासाठी त्यांची महत्त्वपूर्ण भूमिका अधोरेखित करणे.
- लिंग असमानता आणि भारतातील महिलांना भेडसावणाऱ्या आव्हानांबद्दल जागरूकता वाढवणे.

जागतिक रेडिओ दिवस

- 13 फेब्रुवारी 2024, UNESCO द्वारे स्थापित 12 वा वार्षिक जागतिक रेडिओ दिवस साजरा केला जातो.
- जागतिक रेडिओ दिन 2024 ची थीम 'रेडिओ: एक शतक माहिती देणारा, मनोरंजन करणारा आणि शिक्षण देणारा.'
- या वर्षाचा उत्सव रेडिओच्या मागील 100 वर्षांच्या उल्लेखनीय प्रवासाचे, त्याची वर्तमान प्रासंगिकता आणि त्याचे आशादायक भविष्य याचे प्रतिबिंब करतो.

बदल:

- 2011 मध्ये, संयुक्त राष्ट्र शैक्षणिक, वैज्ञानिक आणि सांस्कृतिक संघटना (UNESCO) च्या सदस्य राष्ट्रांनी 13 फेब्रुवारी हा जागतिक रेडिओ दिवस घोषित केला.
- त्यानंतर 2013 मध्ये संयुक्त राष्ट्र महासभेने याला आंतरराष्ट्रीय कार्यक्रम म्हणून स्वीकारले.
- रेडिओ हे जागतिक स्तरावर सर्वाधिक वापरले जाणारे माध्यम प्लॅटफॉर्म राहिले आहे, जे कोट्यवधी लोकांपर्यंत पोहोचते, विशेषतः दुर्गम भागात आणि मर्यादित इंटरनेट प्रवेश असलेल्या लोकांपर्यंत.

मुंबई-पुणे एक्सप्रेस वेला MTHL कनेक्शन लवकरच सुरू होणार आहे

- मुंबई ट्रान्स हार्बर लिंक (MTHL) ला मुंबई-पुणे एक्सप्रेस वेशी जोडणाऱ्या महत्त्वपूर्ण कनेक्टरचे बांधकाम सुरू होणार आहे.
- प्रकल्पाची अंदाजे किंमत ₹ 1,000 कोटी आहे
- हा प्रकल्प मुंबई आणि पुणे दरम्यानच्या प्रवासात क्रांती घडवून आणण्याचे वचन देतो, ज्याचे अनेक फायदे आहेत:

कमी प्रवास वेळ:

- सायन-पनवेल महामार्ग आणि वाशी टोल प्लाझा यांसारख्या गजबजलेल्या भागांना बायपास करून, दक्षिण मुंबई आणि पुणे दरम्यानच्या प्रवासाचा वेळ सुमारे एक तास कमी करण्याचे या कनेक्शनचे उद्दिष्ट आहे.

वाढलेली कनेक्टिव्हिटी:

- या प्रकल्पात दोन सहा पदरी उन्नत रस्त्यांचा समावेश आहे, एक चिल्ले-गव्हाण फाटा आणि दुसरा पळस्पेला मुंबई-पुणे द्रुतगती मार्गाला जोडणारा.
- यामुळे मुंबई आणि नवी मुंबई दरम्यान अखंड कनेक्शन निर्माण होते, MTHL आणि वरळीला जोडण्याच्या भविष्यातील योजनांमुळे आणखी वाढ होते.

संजय गांधी राष्ट्रीय उद्यानातील टायगर सफारी नूतनीकरणानंतर पुन्हा गर्जना करत आहे

- मुंबईतील बोरिवली नॅशनल पार्क म्हणून ओळखल्या जाणाऱ्या संजय गांधी नॅशनल पार्क (SGNP) मध्ये 2024 च्या सुरुवातीला नूतनीकरणानंतर पुन्हा सुरू झाल्यापासून टायगर सफारीला भेट देणाऱ्यांमध्ये वाढ झाली आहे.
- उद्यानात पर्यटकांमध्ये लक्षणीय वाढ झाली आहे, दररोज अंदाजे 5,000 लोक राष्ट्रीय उद्यानाला भेट देतात आणि दररोज सरासरी 3,000 लोक सफारी मध्ये भाग घेतात.
- या उद्यानात आता सुधारित तटबंदी, सुधारित पायाभूत सुविधा आणि वाढीव सुरक्षा उपाय आहेत, ज्यामुळे भव्य वाघांचे कल्याण सुनिश्चित करून पर्यटकांना रोमांचकारी आणि माहितीपूर्ण अनुभव मिळतो.

शहर, मुंबई आणि पुणे दरम्यान प्रवास वेळ कमी करण्यासाठी शिळ फाटा उड्डाणपूल

- शिळ फाटा फ्लायओव्हर, अधिकृतपणे शिळफाटा जंक्शन फ्लायओव्हर म्हणून ओळखला जातो, ज्याचा उद्देश ठाणे, मुंबई आणि पुणे दरम्यानचा प्रवास वेळ लक्षणीयरीत्या कमी करणे आहे.
- कल्याण, महाराष्ट्रातील राष्ट्रीय महामार्ग 48 (NH-48) वर स्थित, हा उड्डाणपूल गर्दी आणि विलंबासाठी ओळखल्या जाणाऱ्या कुख्यात रहदारीचा अडथळा दूर करतो.

महत्वाची वैशिष्ट्ये:

- दुहेरी कॅरेजवे: प्रत्येक हाताला तीन लेन आहेत, एक पनवेलकडे जाणाऱ्या वाहतुकीसाठी आणि दुसरी ठाणे-जाणाऱ्या वाहतुकीसाठी.
- लांबी आणि रुंदी: 739.5 मीटर लांब आणि 24 मीटर रुंद, 300-मीटर व्हायाडक्टसह.
- खर्च: अंदाजे 45.68 कोटी रुपये.

महाराष्ट्रातील साखर उद्योगात खासगी साखर कारखान्यांनी सहकारी संस्थांना मागे टाकले आहे

- महाराष्ट्रात, साखर उत्पादन आणि कार्यक्षमतेच्या बाबतीत खाजगी साखर कारखान्यांनी सहकारी संस्थांना मागे टाकल्याने साखर उद्योगाच्या परिदृश्यात लक्षणीय बदल झाला आहे.
- या ट्रेंडमध्ये अनेक घटक योगदान देतात:

गुंतवणूक आणि आधुनिकीकरण:

- खाजगी कारखान्यात आधुनिक तंत्रज्ञान आणि पायाभूत सुविधांमध्ये मोठ्या प्रमाणात गुंतवणूक

केली आहे, ज्यामुळे सहकारी संस्थांच्या तुलनेत उच्च कार्यक्षमता आणि क्षमता वाढली आहे.

व्यावसायिक व्यवस्थापन:

- खाजगी कारखान्यात साखर उद्योगातील तज्ञ असलेले व्यावसायिक व्यवस्थापन संघ असतात, ज्यामुळे निर्णय घेणे आणि आर्थिक व्यवस्थापन चांगले होते.

कार्यक्षमतेवर लक्ष केंद्रित करा:

- खाजगी कारखाने परिचालन कार्यक्षमतेला प्राधान्य देतात, खर्च कमी करतात आणि नफा वाढवतात.

सरकारी धोरणे:

- अलीकडील सरकारी धोरणे खाजगी खेळाडूंसाठी अधिक अनुकूल आहेत, ज्यामुळे त्यांना कर्ज आणि इतर प्रोत्साहने सहज उपलब्ध झाली आहेत.

कांदा उत्पादक शेतकऱ्यांच्या समस्या दूर करण्यासाठी केंद्रीय पथक नाशिकला आले आहे

- कृषी आणि शेतकरी कल्याण विभागाच्या केंद्रीय पथकाने नुकतीच कांदा उत्पादक शेतकऱ्यांनी उपस्थित केलेल्या चिंता दूर करण्यासाठी नाशिक, महाराष्ट्राचा दौरा केला.
- लोकसभा निवडणुकीपूर्वी संभाव्य टंचाई आणि किंमतीतील चढ-उतार टाळण्यासाठी या सक्रिय हालचालीचा उद्देश आहे.

शेतकऱ्यांची प्रमुख चिंता

- सरकारी धोरणांबद्दल असंतोष: यामध्ये NAFED आणि NCCF सारख्या संस्थांद्वारे निर्यात निर्बंध आणि खरेदी पद्धतींचा समावेश आहे.
- थेट भरपाईची मागणी: शेतकरी सध्याच्या खरेदी प्रक्रियेऐवजी थेट आर्थिक मदतीला प्राधान्य देतात.
- खरेदी केंद्रांबद्दल मर्यादित जागरूकता: अनेक शेतकऱ्यांना उपलब्ध समर्थन यंत्रणेबद्दल माहिती नसल्याची तक्रार आहे.

हिंदवी स्वराज्य महोत्सव 2024

- हिंदवी स्वराज्य महोत्सव 2024 हा 17 ते 19 फेब्रुवारी दरम्यान जुन्नर, पुणे, महाराष्ट्र येथे आयोजित तीन दिवसीय महोत्सव आहे.
- हा महोत्सव मराठा साम्राज्याचे संस्थापक छत्रपती शिवाजी महाराज यांच्या 394 व्या जयंती स्मरणार्थ आहे.
- हा महोत्सव विविध उपक्रमांद्वारे मराठी इतिहास आणि संस्कृतीचे दर्शन घडवतो:
- नाटके, लोकनृत्य, संगीत कार्यक्रम आणि कथाकथन सत्रे इतिहासाला जिवंत करतात.

- मराठा इतिहास, कलाकृती आणि लघुउद्योग दर्शविनाऱ्या प्रदर्शनांमध्ये सामील व्हा.
- ऐतिहासिक किल्ल्यांवर ट्रेक करा, वॉटर स्पोर्ट्समध्ये भाग घ्या आणि तारे निरीक्षनामध्ये व्यस्त रहा.
- शिवाजी महाराजांचे जीवन आणि वारसा याबद्दल चर्चा आणि कार्यशाळांना उपस्थित रहा.

राज्य 7,000 किलोमीटरचे रस्ते बांधणार

- मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेतर्गत आणखी 7 हजार किमीचे रस्ते आणि पूल बांधण्याचा निर्णय राज्य मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत घेण्यात आला.
- मुख्यमंत्री ग्राम सडक योजनेच्या फेज-2 मध्ये 10,000 किमीचे रस्ते करण्याचे उद्दिष्ट आहे.
- कोणकोणत्या जिल्ह्यांमध्ये 7 हजार किमीचे नवीन रस्ते बांधायचे हे ठरले आहे.

धरणांची पाणीपातळी 50 टक्क्यांवर

- धरणांमधील पाण्याची पातळी 50% पर्यंत घसरणे हे चिंतेचे कारण असू शकते, जे संभाव्य पाणी टंचाई दर्शवते.
- परिस्थितीची तीव्रता विविध घटकांवर अवलंबून असते, यासह:
- वेगवेगळ्या प्रदेशांच्या पाण्याच्या गरजा आणि पर्जन्यमानाचे स्वरूप वेगवेगळे असतात.
- नियमित पर्जन्यमान असलेल्या प्रदेशापेक्षा दुष्काळी भागातील 50% पातळी अधिक गंभीर असू शकते.
- धरणे पाणीपुरवठा, सिंचन, जलविद्युत निर्मिती आणि पूर नियंत्रण यासह विविध उद्देशांसाठी बांधली जातात.
- पूर नियंत्रण धरणापेक्षा पिण्याच्या पाण्याच्या साठ्याची खालची पातळी जास्त चिंताजनक आहे.

बद्दल:

- महाराष्ट्रात 2,994 लहान, मध्यम आणि मोठी धरणे असून त्यांची एकूण जिवंत साठवण क्षमता 40,485 दशलक्ष घनमीटर आहे.
- फेब्रुवारीच्या मध्यात या धरणांमधील एकूण साठा 20,472.63 दशलक्ष घनमीटर किंवा क्षमतेच्या 50.57% इतका होता, जो गेल्या वर्षीच्या 68.37% पेक्षा 18% कमी आहे.
- 2023 मध्ये पावसाळ्यात कोरड्या पडलेल्या पावसामुळे राज्यातील बहुतांश धरणांमध्ये पुरेशी आवक झाली नाही.

हायटेक मेगा प्रोजेक्ट्स ज्यांना थ्रस्ट सेक्टर म्हणून घोषित केले जाइल त्यांना प्रोत्साहन मिळेल

- महाराष्ट्रातील राज्य मंत्रिमंडळाने मागासलेल्या प्रदेशातील विकासाला चालना देण्यासाठी हायटेक मेगा प्रोजेक्ट्सची घोषणा केली आहे.
- प्रोत्साहनांमध्ये मुद्रांक शुल्क माफी, वीज शुल्क माफी आणि वीज बिल कपात यांचा समावेश आहे.
- मंत्रिमंडळाने भाडेपट्टीवरील मुद्रांक शुल्क माफीसह एकात्मिक औद्योगिक क्षेत्रासाठी प्रोत्साहनांही मान्यता दिली आहे.

महाराष्ट्रात 6 नवीन नर्सिंग महाविद्यालयांना मंत्रिमंडळाने मान्यता दिली आहे

- मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत प्रत्येकी 100 विद्यार्थ्यांची प्रवेश क्षमता असलेली सहा शासकीय नर्सिंग महाविद्यालये स्थापन करण्याचा निर्णय घेण्यात आला.
- ही महाविद्यालये जळगाव, लातूर, बारामती, सांगली (मिरज), नंदुरबार आणि गोंदिया येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांशी संलग्न असतील.
- मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे यांच्या अध्यक्षतेखाली बैठक झाली आणि त्यांनी सांगितले की, राज्यात आणि देशात संसर्गजन्य रोगांचा प्रादुर्भाव लक्षात घेऊन सरकार पॅरामेडिकल अभ्यासक्रमात महत्त्वपूर्ण बदल करत आहे.

MTDC महिला दिनासाठी 50% सूट देणार आहे

- आंतरराष्ट्रीय महिला दिनानिमित्त, महाराष्ट्र पर्यटन विकास महामंडळाने (MTDC) महिला पर्यटकांनी MTDC हॉटेल्समध्ये ऑनलाइन पद्धतीने राहण्याची जागा आरक्षित केल्यास त्यांना 50% सूट देण्याचा निर्णय घेतला आहे.
- याशिवाय, MTDC गोंदिया जिल्ह्यातील विविध नवेगाव बांध, चंद्रपूर जिल्ह्यातील ताडोबा अभयारण्याच्या कोलारा गेटजवळील नालेश्वर, सहस्त्रकुंड आणि यवतमाळमधील टिपेश्वर येथे पर्यटकांसाठी निवासाच्या नवीन सुविधा उपलब्ध करून देणार आहे.

28 वर्षांनंतर नागपुरात राष्ट्रीय ब्रिज संमेलन होणार आहे

- नागपूर, "भारताची व्याघ्र राजधानी" 2024 मध्ये तब्बल 28 वर्षांनंतर प्रतिष्ठित राष्ट्रीय ब्रिज चॅम्पियनशिप आयोजित करण्यासाठी सज्ज आहे.

- हा कार्यक्रम या शहरासाठी महत्त्वपूर्ण पुनरागमन ठरतोय, कारण गेल्या वेळी या शहराने ही दुर्नामेंट 1996 मध्ये आयोजित केली होती.

बद्दल:

- 2022 मध्ये इटलीमध्ये झालेल्या जागतिक ब्रिज चॅम्पियनशिपमध्ये भारतासाठी रौप्य पदक जिंकणारे अनिल पाध्ये म्हणतात की हा खेळ मेंदूच्या विकासास मदत करतो आणि विशेषतः मुलांना गणितात सहजतेने मदत करतो.
- त्यांचा सहभाग डॉ. एन.पी. तोलानी शताब्दी महोत्सव अखिल भारतीय तोलानी ओपन राष्ट्रीय मास्टर्स ब्रिज चॅम्पियनशिप मध्येदेखील असेल.

महाराष्ट्राने नियमात सुधारणा केल्याने खासगी शाळा RTE कोट्याच्या कक्षेबाहेर जाऊ शकतात

- महाराष्ट्रातील खाजगी विनाअनुदानित शाळा, मुख्यतः इंग्रजी माध्यमांच्या, त्यांच्या 25% आरटीई कोट्याच्या प्रवेश शुल्काची परतफेड करण्यासाठी राज्य सरकारशी लढा देत आहेत.
- सरकारने शिक्षण नियमांमध्ये सुधारणा केली आहे, सरकारी किंवा अनुदानित संस्थांजवळील शाळांना RTE प्रवेशांमध्ये सहभागी होण्यापासून सूट दिली आहे, ज्यामुळे RTE प्रवेशांचे भविष्य आणि राज्य योजनांच्या परिणामकारकतेबद्दल चिंता निर्माण झाली आहे.

नाशिकमध्ये उन्हाळी कांदा लागवड 40 टक्क्यांनी घटली

- नाशिक, धुळे, जळगाव आणि नंदुरबारसह उत्तर महाराष्ट्रातील चार जिल्ह्यांतील उन्हाळी कांद्याची लागवड कमी पावसामुळे 40 टक्क्यांनी घटली आहे.
- उत्पादन 35 लाख टनांपर्यंत घसरण्याचा अंदाज आहे.
- 2022-23 हंगामात नाशिक जिल्ह्यात उन्हाळी कांद्याची लागवड 2.21 लाख हेक्टर होती.

पीएम मोदी या महिन्यात महाराष्ट्रातील वाधवान बंदराचे भूमिपूजन करणार आहेत

- पीएम मोदी महाराष्ट्रातील वाधवान बंदराचे भूमिपूजन करतील अशी अपेक्षा आहे.
- पालघर जिल्ह्यात असलेले हे बंदर देशातील सर्वात खोल आराखड्यांपैकी एक आहे, ज्यामुळे ते महाराष्ट्राच्या सागरी व्यापार आणि अर्थव्यवस्थेसाठी एक सभाव्य गेम-चेंजर बनले आहे.

- पर्यावरणाच्या चिंतेमुळे प्रकल्पाला विलंब झाला आहे, परंतु सर्व आवश्यक परवानग्या मिळाल्या आहेत.

FDCM ने राम मंदिरासाठी लागणारे लाकूड लागवड केले आणि निवडले आहे

- राज्याचे वन व सांस्कृतिक मंत्री सुधीर मुनगंटीवार यांनी महाराष्ट्राच्या वन विकास महामंडळाच्या (एफडीसीएम) विक्रमी नफा आणि लाभांशाचे कौतुक करताना अधिकाधिक रोजगाराच्या संधी निर्माण करण्यासाठी महामंडळाच्या यशाचा लाभ घेण्याचे आवाहन केले.
- FDCM अंतर्गत फर्निचर विकास महामंडळ स्थापन करण्याची घोषणाही त्यांनी केली.
- अत्याधुनिक तंत्रज्ञानाने सुसज्ज असलेल्या या नवीन उपक्रमाचे उद्दिष्ट एआयच्या मदतीने ग्राहकांच्या स्वप्नातील फर्निचर डिझाइन बनवणे हे आहे.

बद्दल:

- अयोध्येतील प्रतिष्ठित राममंदिर आणि दिल्लीतील संसदेच्या नवीन इमारतीमध्ये वापरण्यात आलेले लाकूड महाराष्ट्राच्या वन विकास महामंडळाने (FDCM) काळजीपूर्वक लागवड केलेले आणि निवडले होते.
- हे FDCM च्या गुणवत्ता आणि टिकावूपणाच्या वचनबद्धतेचा दाखला आहे, ज्यामुळे या राष्ट्रीय खुणांच्या दीर्घायुष्याची खात्री पटते.

महाराष्ट्राने मेडिकल इंटरनच्या स्टायपेंडमध्ये 64 टक्क्यांनी वाढ केली आहे.

- महाराष्ट्रातील मेडिकल इंटरनना त्यांच्या स्टायपेंडच्या रकमेत लक्षणीय 64% वाढ मिळाली आहे.
- स्टायपेंड 11,000 रुपयांवरून 18,000 रुपये करण्यात आला आहे.
- हा लाभ राज्यभरातील अनुदानित वैद्यकीय, दंत, आयुर्वेद, युनानी आणि होमिओपॅथी महाविद्यालयांमध्ये प्रवेश घेतलेल्या विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचतो.
- या हालचालीचा उद्देश कामाची परिस्थिती सुधारणे आणि राज्यातील आरोग्य सेवा क्षेत्रात अधिक प्रतिभावानांना आकर्षित करणे आहे.

शिवजयंती 2024

- शिवजयंती, ज्याला छत्रपती शिवाजी महाराज जयंती असेही म्हणतात, ही आदरणीय मराठा सम्राट, छत्रपती शिवाजी महाराज यांची जयंती आहे.

- दरवर्षीप्रमाणे 19 फेब्रुवारीला साजरी केली जाईल.

बद्दल:

- हा दिवस मोठ्या थाटामाटात साजरा केला जातो, विशेषतः पश्चिम भारतातील महाराष्ट्रात, शिवाजी महाराजांचे जन्मस्थान.
- त्यांच्या सन्मानार्थ भव्य मिरवणूक, सांस्कृतिक कार्यक्रम, व्याख्याने आणि प्रार्थना आयोजित केल्या जातात. अनेक शैक्षणिक संस्था निबंध लेखन स्पर्धा आणि वादविवादांचे आयोजन करतात जेणेकरून त्याचा इतिहास आणि नेतृत्व तत्त्वे विद्यार्थ्यांना समजता येतील.
- शिवाजी महाराज त्यांचे शौर्य, सामरिक तेज आणि पुरोगामी शासनासाठी स्मरणात आहेत.
- त्यांनी मराठा साम्राज्याची स्थापना केली, जे त्यांच्या गनिमी युद्धाची रणनीती आणि कार्यक्षम प्रशासनासाठी ओळखले जाते.

महाराष्ट्र मागासवर्ग आयोगाने मराठा सर्वेक्षण अहवाल शिंदे यांना सादर केला

- महाराष्ट्र राज्य मागासवर्ग आयोगाने मराठा समाजाच्या सामाजिक, आर्थिक आणि शैक्षणिक मागासलेपणाची रूपरेषा देणारा, सुमारे 2.5 कोटी कुटुंबांचा समावेश असलेला एक व्यापक सर्वेक्षण अहवाल सादर केला.

बद्दल:

- हा डेटा-बॅकड अहवाल मराठा समाजाला आरक्षण सुनिश्चित करण्यासाठी कायदा तयार करण्यात मदत करेल.

इतिहास

- 1650 मध्ये मुघल सम्राट शाहजहानने हस्तसल येथील शिकार स्थळाजवळ बांधले.
- मूळतः शाहजहानच्या मनोरंजनासाठी घुमटाकार छत्री मंडप असलेला 5 मजली मनोरा.
- पौराणिक कथा सांगतात की मनोऱ्या पासून शाही शिकारी स्थळापर्यंत एक बोगदा अस्तित्वात होता.
- वरचे दोन मजले आणि घुमटाकार मंडप 18व्या शतकात कोसळला.
- बेबंद आणि विसरलेले, सध्या शहरीकरणाने वेढलेले.

वास्तुकला

- लाखोरी विटा आणि लाल वाळूच्या दगडाने बांधलेल्या दिल्लीतील कुतुबमिनारसारखे दिसते.
- मुळात अरुंद व्यासाचे पाच मजले होते ज्यावर अरुंद जिऱ्याने प्रवेश करता येतो.
- कुतुबमिनार सारख्या ओव्हरहॅंगिंग इव्ह (छज्जा) सह अष्टकोनी कडांनी वेढलेला प्रत्येक मजला.

धोके

- अनेक दशकांपासून दुर्लक्षित आणि संवर्धनाच्या अभावामुळे धोक्यात आले आहे.
- नैसर्गिक घटकांचा धोका आणि हस्तसालमधील नवीन बांधकामांचे अतिक्रमण
- अस्ताव्यस्तपणे बांधलेली घरे आणि इमारतींनी पूर्णपणे वेढलेले, खालच्या प्लॅटफॉर्मवर नवीन बांधकामे अतिक्रमण करत आहेत.

Adda247

Maharashtra ka mahapack

**Live classes, Test series
Recorded videos, E-books**

MPSC (राज्यसेवा) MPSC (संयुक्त) महाराष्ट्र पोलीस
तलाठी, वनरक्षक, कृषी विभाग महानगर पालिका नगर
परिषद, जिल्हा परिषद ,SSC & ALL OTHER STATE
EXAM